

Bijlage1 Toelichting aanbestedingsprocedure huishoudelijke ondersteuning

Waar gaat het om?

In deze aanbesteding huishoudelijke ondersteuning gaat het over de 'maatwerkvoorziening schoonmaakondersteuning' en de 'maatwerkvoorziening ondersteuning bij regie/zorg' over het huishouden.

Onder huishoudelijke ondersteuning wordt verstaan: geheel of gedeeltelijk ondersteunen of overnemen van noodzakelijke activiteiten in het huishouden dan wel van de leefeenheid waartoe de cliënt behoort. De ondersteuning is erop gericht dat inwoners zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.

Wat is de aanleiding van de aanbesteding?

De huidige overeenkomsten voor de huishoudelijke ondersteuning (schoonmaakondersteuning en ondersteuning regie/zorg) tussen de gemeenten Steenwijkerland, Urk en Noordoostpolder (SUN-gemeenten) en verschillende aanbieders verlopen van rechtswege op 31 december 2024. Dat betekent dat we per 1 januari 2025 nieuwe overeenkomsten moeten afsluiten. Een nieuwe aanbesteding is nodig om de dienstverlening rondom de huishoudelijke ondersteuning per 1 januari 2025 te kunnen garanderen voor inwoners in het kader van Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015).

Wat is het doel van de aanbesteding?

Het doel van deze aanbesteding is om per gemeente te komen tot een raamovereenkomst met meerdere partijen voor schoonmaakondersteuning en ondersteuning regie/zorg. Deze partijen bieden met ingang van 1 januari 2025 kwalitatief goede huishoudelijke ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben vanuit de Wmo 2015.

Wat zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de aanbesteding?

Bij het vormgeven van de randvoorwaarden voor de aanbesteding en het doorvoeren van wijzigingen waren de volgende beleidsdocumenten het uitgangspunt:

- Beleidsplan sociaal domein;
- Deelplan Wmo en Volksgezondheid.

Zo houden we een overzichtelijk zorglandschap, waarbij de focus ligt op de samenwerking, innovatie en kwaliteit. Daarnaast behouden we stevig de regie bij het toekennen van huishoudelijke ondersteuning. Ook wijzen we waar mogelijk op het gebruik van het sociale netwerk en algemeen (gebruikelijke) voorzieningen. En bij de doelgroep met ontwikkelingspotentieel zetten we waar mogelijk in op herstelgerichte zorg (reablement). Binnen de aanbesteding creëren we ruimte voor onder andere pilots op dit gebied. Dit is in lijn met het Integraal Zorgakkoord (IZA): 'Samen werken aan gezonde zorg' met als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden.

Daarnaast wogen de volgende ontwikkelingen mee bij het vormgeven van de randvoorwaarden voor de aanbesteding en het doorvoeren van wijzigingen:

- stijging van de instroom huishoudelijke ondersteuning;
- dubbele vergrijzing;
- voorgenomen (her)invoering inkomensafhankelijke bijdrage per 2026;
- reablement;
- positieve gezondheid;
- krapte op de arbeidsmarkt.

Ter voorbereiding op de aanbesteding vond kostprijsonderzoek en consultatie plaats.

Kostprijsonderzoek

Voor het bepalen van de reële prijs lieten de SUN-gemeenten een onafhankelijk kostprijsonderzoek uitvoeren door Bureau HHM. Dit bureau heeft op 27 maart 2024 in een bijeenkomst de uitkomsten van het kostprijsonderzoek gepresenteerd aan de gecontracteerde- en geïnteresseerde aanbieder(s). Verschillende aanbieders hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om op de uitkomsten te reageren en te reflecteren. Ook deze input nemen we mee in de uitvraag.

AMvB reële prijs

Met het kostprijsonderzoek geven we concreet inhoud aan de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijs (AMvB reële prijs). Het doel van de AMvB reële prijs is dat het college een reële prijs vaststelt voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend. Zo wordt de kwaliteit en continuïteit van deze diensten gewaarborgd. Door middel van een kostprijsonderzoek door Bureau HHM geven we op een transparante manier vorm aan de AMvB reële prijs.

Marktconsultatie

Er is een schriftelijke marktconsultatie gehouden met als doel de visie/input van aanbieders inzichtelijk te krijgen. Deze reacties zijn gebruikt als input voor de uitvraag. Van deze consultatie is een verslag gemaakt en deze wordt onderdeel van de aanbestedingsdocumenten.

Consultatie interne professionals

Er is een schriftelijke consultatie gehouden met als doel de input van de interne professionals, zoals sociaal loket, klantmanagers Wmo en kwaliteit inzichtelijk te krijgen. Daarnaast zijn waar nodig verdiepende 1-op-1 interviews gehouden. Deze reacties worden gebruikt als input voor de uitvraag.

Met de aanbesteding voeren we een aantal wijzigingen door.

Wij voeren wijzigingen door op basis van consultatierondes en visie SUN-gemeenten. Deze wijzigingen zijn o.a.:

- De aanbieder levert waar nodig een evaluatieverslag aan voor de maatwerkvoorziening ondersteuning regie/zorg als het gaat om het bereiken van het resultaat Advies, Instructie, Voorlichting (AIV) over het huishouden.
- Het actualiseren van (verschillende termijnen in) het programma van eisen die meer recht doet aan de hedendaagse tijd en ontwikkelingen.
- Een langere contractuur, zodat intensivering van samenwerking en innovatie de ruimte krijgt.
- Het hanteren van één tarief voor huishoudelijke ondersteuning (zowel schoonmaakondersteuning als ondersteuning regie/zorg). Met de komst van de cao Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg (VVT) specifiek voor Hulp bij huishouden is er geen onderscheid in tarief meer nodig voor de twee maatwerkvoorzieningen, omdat het verschil in tarief minimaal is. Dit sluit aan bij het advies van Bureau HHM en de wens van de aanbieders. Wel behouden we bij het indiceren het onderscheid tussen de twee maatwerkvoorzieningen. De aanbieder kan hierdoor middels het berichtenverkeer eenvoudig zien om welke maatwerkvoorziening het gaat. Dit levert ons een administratief voordeel en is voor de aanbieder een voordeel, omdat zij bij ondersteuning regie/zorg snel kan zorgdragen voor het inzetten van een hulp met de juiste competenties voor die specifieke ondersteuning.
- Indexeren op basis van Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling methodiek (OVA-methodiek) voor huishoudelijke ondersteuning in plaats van indexatie aan de hand van de cao VVT.

De randvoorwaarden van de aanbesteding staan hieronder beschreven.

We sluiten per gemeente maximaal 3 raamovereenkomsten af.

Voor de maatwerkvoorziening schoonmaakondersteuning inclusief de ondersteuning regie/zorg sluiten we per gemeente maximaal 3 raamovereenkomsten af. We gunnen op basis van kwaliteit.

De contractduur wordt 4 jaar vast met tweemaal een optie voor 3 jaar verlengen (maximaal 10 jaar).

De initiële looptijd van elke raamovereenkomst bedraagt vier jaar en gaat in op 1 januari 2025. De overeenkomsten eindigen van rechtswege op 31 december 2028. De overeenkomsten kunnen tweemaal worden verlengd met een periode van drie jaar.

Inspanningsgerichte bekostiging is het meest passend voor deze maatwerkvoorziening.

Momenteel bekostigen we de huishoudelijke ondersteuning inspanningsgericht. De beschikking geven wij af op basis van een te bereiken resultaat én een indicatie op minuten per week. Deze indicatie is gebaseerd op een objectieve maatstaf (HHM 2019 normenkader). Met dit strikte en eenvoudige normenkader houden wij als gemeente stevig de regie bij de toegang en daarmee ook op het volume. Daarom zetten we de passende lijn van inspanningsgericht bekostigen voort in deze aanbesteding.

Kostprijsonderzoek wijst een reële prijs van € 37,42 per uur (prijspeil 2024) uit.

Bureau HHM adviseert het reële tarief van € 37,42 per uur (prijspeil 2024 / exclusief indexatie per 1 januari 2025) voor beide maatwerkvoorzieningen. We gaan hiermee, anders dan voorheen, uit van één tarief voor huishoudelijke ondersteuning. Dit tarief wordt als vast tarief opgenomen in de aanbesteding. Zo houden wij grip op overhead- en winstmarges die aanbieders hanteren in de zorg.

Het geïndexeerde tarief per 1 januari 2025 conform OVA-index bedraagt € 38,90 per uur.

Het tarief van € 37,42 per uur indexeren we per 1 januari 2025. Dat betekent dat er voor het eerst wordt geïndexeerd in het najaar van 2024, om te komen tot een tarief voor 2025. Dit doen we conform OVA-index. De OVA-index is een percentage dat de overheid vaststelt voor de indexering van de personele kosten (loonkosten) in het sociaal domein. Het geïndexeerde tarief per 1 januari 2025 komt daarmee op € 38,90 per uur voor huishoudelijke ondersteuning (beide maatwerkvoorzieningen).

Daarna indexeren we het tarief jaarlijks op basis van de OVA-index.

In de huidige overeenkomsten wordt er jaarlijks geïndexeerd op basis van de cao VVT. Bij de start van de nieuwe overeenkomsten stappen we over naar indexeren op basis van de OVA-index. Met deze overstap sluiten we aan bij het indexeren van de maatwerkvoorzieningen in het Sociaal domein. Dit schept duidelijkheid voor zowel aanbieders als gemeenten en is efficiënt in de uitvoering. Ook sluit het aan bij het advies van de VNG om de OVA-index te hanteren. Bovendien geeft Bureau HHM aan, dat analyse over de afgelopen jaren laat zien dat beide methoden tot nagenoeg dezelfde uitkomsten leiden.

Financiële impact

De totale kosten huishoudelijke ondersteuning Zorg in natura (ZIN) bedroegen in 2023 € 3.160.000. Bij het doorrekenen van de financiële impact van de aanbesteding is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- volume schoonmaakondersteuning en ondersteuning regie/zorg: totaal 100.000 uren op jaarbasis over heel 2023;
- tarief 2024 van de aanbieder met het grootste marktaandeel: € 34,37 per uur;
- een reële prijs (prijspeil 2024): 37,42 per uur.

Als gevolg van de AMvB reële prijs leidt de aanbesteding tot een vast tarief van € 37,42 per uur (prijspeil 2024 / exclusief indexatie per 1 januari 2025). Dit betekent een kostenstijging van ca. € 300.000 op jaarbasis. De kostenstijging wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting van 2025 en verder.

De kostenstijging past niet binnen het huidige budgettaire kader. Niet voldoen aan een reëel tarief is niet mogelijk, aangezien dan niet wordt voldaan aan de AMvB reële prijs. We lopen dan het risico dat we per 2025 geen aanbieders hebben voor de uitvoering van de huishoudelijke ondersteuning. Via de reguliere planning en control cyclus monitoren we de impact. We proberen (nog) meer de regie te voeren, zodat we ook meer grip krijgen op de ondersteuningsvragen, het volume en de uitgaven.

De streefdatum voor de publicatie van de aanbestedingsstukken is 5 juni 2024.

De streefdatum van de Aankondiging van Opdracht (publicatie van de aanbestedingsstukken) is woensdag 5 juni 2024. In de implementatieperiode communiceren we met inwoners over de nieuwe aanbesteding. De implementatieperiode is minimaal drie maanden.

Samen zorgen voor juiste ondersteuning

Eigenaarschap van de ondersteuning moet een gedeeld goed zijn. Niet alleen van de gemeente, maar ook van de aanbieders en de inwoner zelf. In alle veranderingen hebben we daarom oog voor onze inwoners en stellen we de juiste ondersteuning voorop. Ondersteuning vanuit de maatwerkvoorziening, dan wel vanuit het versterken van de zelfredzaamheid van de inwoner en de algemene (gebruikelijke) voorzieningen.